І думкою наукайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 55. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1962 | 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 23, 1962 No. 55. VOL. LXIX.

ПРЕЗИДЕНТ І КОНГРЕС ПОГОДИЛИСЯ В СПРАВІ ВИДАТКІВ НА ЗБРОЄННЯ

ПАЛАТА ПРИЗНАЛА НА ЗБРОЄННЯ $13 БІЛЬЙОНІВ; ЧИСЛО НОВИХ БОМБОВИКІВ Б-70 БУДЕ ТАКЕ, НА ЯКЕ ПОГОДЯТЬСЯ ФАХІВЦІ

Вашингтон. — 21-го березня прийшло до повного порозуміння в справі довгого непорозуміння про число нових бомбовиків Б-70. Уряд проєктував на їх будову тільки $171 мільйонів, а Палата Репрезентантів ухвалила була на їх будову аж $491 мільйон і мала окремою ухвалою зобов'язати уряд, щоб дійсно видав цю ухвалену суму на будову далекосяжних бомбовиків, які, покищо, є єдиною певною зброєю, що нею ЗДА можуть вести відплатну акцію проти ворга, який відважився б напасти на цю країну. Уряд заявляв, що ці бомбовики могли б бути готові аж за кілька років, коли число керованих ракет буде таке велике, що бомбовики будуть вже перестарілі. 21-го березня прийшло до порозуміння між Президентом і головою Палатної Комісії Збройних Сил конгресменом Карлом Вінсоном на тій основі, що мають збудувати таке число нових бомбовиків, яке визнає окрема комісія фахівців. Ці бомбовики мають називатися РС-70, і головною іхньою ціллю буде вести збройну розвідку над ворожими територіями. Порозуміння в цій справі запобігло боротьбі між Білим Домом і Капітолем, який хотів змусити Президента здійснювати такі ухвали Конгресу, які Президент уважає за невоціальні для цієї країни. Президент заявив на пресовій конференції, що в цій боротьбі не виграв ані Білий Дім ані Капітоль, тільки скористала з неї ціла країна, яка дістане таку зброю, яка є їй найпотрібніша в теперішній небезпеці атомової війни. Палата признала $13 більйонів на будову нових кораблів, літаків і керованих ракет більшістю 403 голосів, це значить всіх присутніх конгресменів. Президент порушив на пресовій конференції ще справу медичної опіки над старшими особами, заявляючи, що твердження противників цього урядового проєкту про так звану „соціяльну медицину" є „найстаршим аргументом в світі", який повторюється вже від 1930-их років, коли Конгрес ухвалив закон про соціяльне забезпечення, і який вже нікого не переконує. Такого аргументу, казав Кеннеді, уживають проти ухвалення закону про мінімальну заробітню платню і проти допомоги фармерам, яку також колись називали „соціялістичною". Кеннеді сказав, що існує можливість ухвалити закон про медичну опіку над старшими особами в цьому році, бо цього вимагають економічні огляди і соціяльна справедливість. Покійний президент Ф. Д. Рузвелт мусів боротися проти подібних закидів про „соціялізм" там, де його зовсім не було. Президент заявив, що покликані до активної служби резервісти будуть звільнені негайно, як тільки на це дозволить закордонна ситуація. Але Президент відмовився подати якусь певну дату, коли почнуть звільнювати резервістів, які були покликані до активної служби внаслідок берлінської кризи. На думку Президента, немає безпосередньої загрози збоку Кастра для військової бази ЗДА на острові Куби. Коли б була якась атака, то ЗДА будуть боронитися.

Вісім сенаторів пропонують зміну імміграційного закону

Вашингтон. — 8 демократичних і республіканських сенаторів підтримують проєкт, щоб змінити теперішній імміграційний закон, скасувавши окремі квоти призначені для окремих країн. Сенатор - демократ із Мишигену Філіп А. Гарт, заявив, що новий закон відкидає систему квот для окремих держав і приймає формулу, що буде основуватися на густоті населення в окремих державах і на тому, скільки з даних країн прибувало до ЗДА імігрантів впродовж останніх 15-ох років. Цей проєкт випрацювали фахівці від справи еміграції в співпраці з Американською Конференцією в справах імміграції і громадянства. Запроєктований закон передбачає, що річно мало б прибувати до ЗДА 80 000 нових імігрантів. Це число було б розділене між окремі країни на основі числа іхнього населення. Але з кожної країни не могло б більше прибути в одному році, як 3 000 нових імігрантів. При цьому розподілі брали б до уваги і те, скільки імігратів в 15-ох попередніх роках прибувало до цієї країни.

ПОМЕР С. РАЙТ МІЛЛС

Ню Йорк. — У вівторок дня 20 березня помер на удар серця у своєму домі в Наск. Н. Й., С. Райт Міллс, професор соціології на Колюмбійському університеті, чоловік відомої української малярки Ярослави Сурмач, від якої мав сина Миколу, охрещеного цими днями в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку. Покійний був автором низки книжок, між іншим „Білий комірець", як теж книжки про „Кубинську революцію", в якій ставиться прихильно, з „проґресивного" становища до Фіделя Кастра і його режиму. Похорони Покійного відбудуться в п'ятницю цього тижня. Овдовіла після його смерти Ярослава або Ґльорія — це донька відомого українського книгаря в Н. Йорку Мирона Сурмача.

В АМЕРИЦІ

● **Представник уряду** Кастра заявив, що суд над 1 200 полоненими повстанцями почнеться в Гавані 29-го березня. Ці полонені дістались в руки Кастра 17-го квітня 1961-го року. В повідомленні не говориться нічого про те, чи будуть судити всіх полонених, чи тільки деяких. Нічого не сказано про те, що саме тепер почалися переговори про можливий викуп полонених за доставлені на Кубу трактори із ЗДА.

● **У ЗДА родини** полонених видали звернення до американців і цілого некомуністичного світу, в якому просять про пожертви на те, щоб можна було купити трактори та викупити кубинських полонених. Американський уряд заявив, що він не має нічого проти того, щоб американці приватно жертвували гроші на харчі для голодуючого кубинського населення.

● **З Питтсбургу, Па.,** повідомляють, що переговори між представниками сталеварень і сталеварів в справі нового контракту продовжуються від 14-го березня, але і голова Спілки Сталеварів Дейвід МекДонелд і представники працедавців Конрад Купер не хотіли нічого виявити журналістам про те, в якому стані є справа порозуміння про новий контракт.

● **50 провідних американських** університетів і коледжів дістали в минулому шкільному році пожертв від громадянства на рекордову суму $345 953 000, на 22 відсотки більше, як у шкільному році 1959-60. Найбільше пожертв дістав Єйльський університет — $42 207 000; Гарвард — $40 340 000; Стемфорд — $23 495 000; Колумбія — $20 402 тисяч.

● **Найстарший літаконосець** фльоти „Ессекс" прибуває до Ню Йорку, де він має бути змодернізований впродовж 6-ох місяців і після того буде вжитий до поборювання ворожих підводних човнів.

● **Міжамериканський банк** розвитку призвав позичку в сумі $35 мільйонів на водотяги і каналізацію міста Ріо де Жанейро.

Криза в Арґентині поглиблюється

Арґентинський президент Артуро Фрондізі (перший з правого боку) залишає Каза Розада — резиденцію уряду — після нарад над формуванням нового військово- цивільного кабінету, до якого мали б увійти чотири цивільні міністри і чотири військові.

Буенос Айрес. — В четвертому дні після виборів, 22-го березня, ситуація в Арґентині не вияснилася і країна стоїть перед невідомим майбутнім, що некорисно впливає на її економіку. Демократичні партії не мають одного пляну, як розв'язати кризу, що виникла після виборчої перемоги перонистів в неділю 18-го березня. Вищі військовики погоджуються на те, щоб зорганізувати коаліційний кабінет. На таке погоджуються секретарі війни — Розендо Фраґа, фльоти — Ґастон Клемент і — летунства Х. Рохас Сільверина. Але гурт молодших офіцерів, полковників, підполковників і майорів, домагається резиґнації президента Фрондізі. Фрондізі видав заяву увечері 21-го березня, що він відкинув пропозицію зрезиґнувати, як йому це пропонували військовики, і що він не прийняв резиґнації цілого кабінету, який заявою про резиґнацію хотів причинитися до скоршої розв'язки державної кризи. Проперонівські робітничі спілки проголосили демонстраційний страйк, але до них не приєднаються численні демократичні спілки з Генеральної Конфедерації Праці. Провідники збройних сил в конференції з президентом Фрондізі домагалися, щоб вийшла заборона вести проперонівську діяльність впродовж найближчих двох років. Вони озлоблені на Фрондізі за те, що дозволив прихильникам диктатора Перона кандидувати до конґресу і на губернаторські становища.

Армія повідомила про нові успіхи в розвитку хемічної зброї

Вашингтон. — Армійський розвідчий і дослідчий відділ видав окрему публікацію, в якій повідомляється про те, що винайдено прилад, яким можна з гелікоптера „розприскувати" гази понад широким районом. Цей „М-4" розпорскувач може бути ужитий як зброя до контролі населення під час різних бунтів. Винайдено також наземні міни, які витворюють гази, коли на них стане людина. Є також газові ракети, які можна випускати з окремої гарматки. Працюється над винаходом газів, які мають спричиняти тимчасовий параліч, тимчасову сліпоту та інші неприємні прикрощі, а навіть галюцинації та неприємні умові процеси.

Звільнення резервістів почнеться 25-го серпня

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що звільнювання 255 000 резервістів, покликаних до військової служби у зв'язку з берлінською кризою, почнеться вже 25-го серпня. До 25-го вересня всі резервісти мали б бути вже вдома. З урядових кол повідомляють, що вчасніше звільнення не є передбачене, бо комуністи і надалі погрожують Берлінові і Південному В'єтнамові. Шеф штабу армії генерал Джордж Г. Декер заявив, що в дійсності ця країна находиться немов у стані війни, і тому резервісти повинні розуміти, чому вони були покликані до активної служби. Декер не згадує про ті демонстрації, які відбулися в 49-ій панцирній дивізії в Луїзіяні, і проти яких гостро виступив командант цієї дивізії генерал-майор Гарлі Б. Вест.

Ще один африканський президент прибув до Вашинґтону

Вашинґтон. — З офіційною візитою прибув до З'єдинених Держав президент африканської республіки Тоґо Сильванус Олімпіо. Президент Кеннеді видав в його честь обід, на якому були приявні також представники Конґресу. Президент Олімпіо заявив зараз на вступі, на летовищі в Ню Йорку, де чекав уже на нього літак през. Кеннеді, — що він прибув до ЗДА, щоб переконати американські керівні кола у конечності дати більшу економічну допомогу країнам африканського континенту. Те саме повторив він у своєму тості на обіді в Білому Домі. Він твердив, що африканські країни хочуть однаково, як ЗДА, тіснішого взаємного пов'язання та що Африка переживає „надзвичайний революційний період", в якому потребує американської підмоги. Це вже 11-ий з черги африканський президент, який прибув до Вашинґтону за час урядування президента Кеннеді.

● **Пані Джаклін Кеннеді** закінчила в минулий вівторок свої відвідини в Індії. Одним з її господарів був магараджа в Джайпурі. Коли вона відлітала з місцевого летовища, магараджа поцілував її, а вона вручила йому троянду. В Ню Делі американський амбасадор Джон Кеннет Гелбрейт видав на її прощання прийняття в саді амбасади з приявними 600 гістьми.

В Пакістані вітали оваційно паню Кеннеді після її прибуття з Індії

Лягоре. — В середу дня 21 березня ц.р. прибула сюди з напівофіційними відвідинами дружина президента Кеннеді, зазначуючи тут, в цій столиці Пакістану так же само, як в Індії, дуже теплого й оваційного прийняття не тільки збоку урядових чинників але теж і збоку населення, яке, не зважаючи на погану погоду, зібралося в кількості 100.000 осіб на вулицях, якими переїжджа пані Кеннеді до резиденції губернатора Західнього Пакістану Маліка Аміра Мохаммеда Хана. Прибула пані Кеннеді до Лягоре із своєю сестрою, княжною Радзівілл, з Ню Делі особистим літаком пакістанського президента Мохаммеда Аюба Хана. В Індії вона гостювала дев'ять днів і в останньому дні взяла участь в церемоніях гіндуського свята Голі.

Згідно з гіндуським звичаєм позначувати кольоровим порошком людей і живі створіння, пані Кеннеді значить червоним порошком чоло індійського прем'єра Неру

ЗДА не визнаватимуть уряду Альжиру, поки нема ще альжирської держави

Вашинґтон. — На запит журналістів на останній пресовій конференції през. Кеннеді в минулу середу, Президент заявив, що ЗДА не будуть наслідувати СССР і не проголосять визнання альжирського уряду, поки окрема альжирська держава знаходиться ще в стадії процесу народження. Президент звернув увагу, що покищо сувереном в Альжирі є Франція, яка в порозумінні з мусульманським народом Альжиру конструктивно розв'язує цю проблему і що ЗДА не думають використовувати цю ситуацію для своїх політичних цілей. Президент з делікатности не назвав демагогією і пропаґандою поведення Совєтів, які проголосили визнання революційно - підпільного тимчасового уряду Альжиру в дні, коли тільки між тим урядом і урядом Франції прийшло до згоди щодо закінчення війни в Альжирі та переведення в Альжирі плебісциту над дальшою долею тієї країни. — Тим часом в самому Альжирі продовжується хаос. В другому найбільшому тамошньому місті, Орані, прийшло до вуличної сутички між французькими жандармами і терористами з Тайної Військової Організації, які стріляли до жандармів з вікон і дахів кам'яниць. По обох сторонах були вбиті й ранені. Речник французького уряду заявив, що на французьке військо стріляють тепер в Альжирі тільки французи.

Куба знову компромітується в ОН своїми виступами проти ЗДА

Об'єднані Нації. — Не знеохотившись попередніми повними невдачами своїх скарг проти ЗДА в Раді Безпеки та в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, Куба зголосила нову скаргу до Ради Безпеки — проти Організації Американських Держав, яка нібито нелеґально виключила її, Кубу, ствердивши, що комуністичний режим Фіделя Кастра суперечить духові названої Організації і виключає їхню співпрацю. Куба твердить, що Організація Американських Держав — це тільки регіональна організація, залежна від ширших за неї Об'єднаних Націй та що тому вона не мала права приймати таке рішення. Тому Куба домагається відіслання цієї справи до Міжнародного Трибуналу в Гаазі. ЗДА, Британія, Франція і Вільний Китай, отже 4 постійні члени Ради Безпеки, негайно цьому спротивились. Тільки один постійний член Ради, СССР, підтримав Кубу. Іншими членами Ради Безпеки є Ірляндія, Румунія, Чіле, Гана, З'єдинена Арабська Республіка і Венесуеля. Тому, що для важности ухвали треба найменше сім позитивних голосів і ніодного спротиву збоку будь-котрого постійного члена Ради Безпеки, то нема найменшого вигляду, щоб внесення Куби могло увінчатись успіхом.

І. Майстренко на відвідинах у ЗДА

Редактор Іван Майстренко (зліва) з редактором Іваном Кедриним під час відвідин у „Свободі".

Ню Йорк. — На короткі, бо лише двотижневі відвідини свого сина Левка, що з родиною живе в Брукліні, приїхав до цієї країни відомий український діяч і публіцист, колишній професор Державного Інституту Журналістики в Харкові та опісля на еміґрації видавець і редактор лівого журналу „Вперед" у Мюнхені, який — зрештою — припинив свою появу три роки тому, п. Іван Майстренко, що постійно живе в Мюнхені та працює в піддержуваному Американським Комітетом Визволення Інституті Дослідів СССР. І. Майстренко публічно заперечив роблені йому закиди, наче б він був „націонал - комуністом". Син п. І. Майстренка, Левко Майстренко, працює креслярем та студіює архітектуру на Колюмбійському університеті. Ред. І. Майстренко, що матиме цієї п'ятниці, 23-го березня, доповідь в УВАН на тему: „З історії української комуністичної партії", минулої середи, 21-го березня, в товаристві свого сина відвідав редакцію „Свободи" та обмінявся з її редакторами думками і поглядами на актуальні теми.

ЗДА НАСТОЮЮТЬ НА КОНТРОЛІ ЯДРОВИХ ЕКСПЕРЕМЕНТІВ

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКІ РОЗМОВИ ПРО СПІЛЬНІ ДОСЛІДИ СФЕРИЧНОГО ОБШИРУ

Вашинґтон. — През. Кеннеді заперечив на своїй пресовій конференції з минулої середи 21 березня ц. р., наче б ЗДА відмовились від своєї вимоги щодо міжнародної контролі про заґарантування непорушности договору про припинення ядрових експериментів. Він ствердив, що підслухові апарати не всилі відрізнити ядрових детонацій від землетрусів і тому така контроля кожного підозрілого струсу необхідна. Проте водночас він пригадав, що навіть встановлення міжнародної станиці і приміщення підслухових апаратів на території СССР не мало би практичної вартости, бо Совєти згори заповіли, що не дозволять на перевірювання у себе таких підозрілих явищ міжнародними чинниками. Все ж, Президент відхилявся від безпосередніх одвертих відповідей на запити журналістів щодо ходу Женевської конференції роззброєння і тамошніх переговорів в справі згаданого припинення ядрових детонацій. Він заявив тільки, що державний секретар Д. Раск, представник ЗДА в справі ядрових детонацій Артур Дін і голова Аґенції в справі роззброєння Вільям Фостер — це найбільш компетентні особи, які ведуть тепер переговори в усіх цих справах в Женеві і треба дозволити їм виконувати їхню місію. Одвак одночасні вістки з Женеви стверджують далі повну невдачу в усіх тамошніх найважливіших справах — міжнародного роззброєння, атомових детонацій та Берліну.

Зате Президент привітав згоду Хрущова, висловлену окремим листом, в справі співпраці у досліджуванні сферичних просторів для мирних цілей. Правда, Хрущов застерігається, що необмежена така співпраця буде можлива тільки після „тотального і генерального" роззброєння. Все ж, він написав Президентові, що доручає представникові СССР в Об'єднаних Націях взяти участь в Комісії для мирного користування сферичним обширом. Пленарна сесія тієї Комісії почнеться в понеділок в Ню Йорку. Американський представник в тій Комісії Френсіс Плімптон має зустрітися з большевицькими делеґатами, а до окремих розмов з ними в технічних справах Президент призначив д-ра Гю Драйдена, заступника адміністратора крайової аеронавтики.

З інших міжнародних справ заторкнених на тій останній пресовій конференції Президент боронив потребу уділення фінансової підтримки Об'єднаним Націям. Він боронив велике значення Об'єднаних Націй, але водночас заявив, що між ним та сенатором Джексоном, який два дні тому таврував пов'язання американської закордонної політики з Об'єднаними Націями, — нема розбіжностей поглядів. Зокрема Президент ствердив, що вірність Атлантійському союзові (НАТО) не суперечить вірності також Об'єднаним Націям, чартер яких передбачає реґіональні оборонні союзи. Президент не настоював на обов'язковому прийнятті його проєкту щодо закупу бондів ОН на дол. 100 мільйонів, але твердив, що в цій чи іншій формі необхідно підтримати фінансово Об'єднані Нації в їх теперішній фінансовій скруті, бо банкрутство ОН і внаслідку нього припинення таких акцій як ось в Конґо, спричинило б в різних пунктах світу хаос, який коштував би Америку ще куди більше.

Розмови з представниками СССР перенесуться з Женеви до Вашинґтону

Женева. — Після того, як двотижневі розмови державного секретаря Діна Раска з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком не дадуть ніякого позитивного висліду, Раск вернеться в перших днях наступного тижня до Вашинґтону, де він готов продовжувати „перевірювати добру волю" СССР у контактах з новим совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним. В минулий вівторок Дін Раск був на обіді в Громика і вони перевели разом 3 години і чверть — без ніякого позитивного висліду. Їхня довга розмова стосувалась Берліну і німецької проблеми, але ніодин із них не хотів сказати будь-що ближче. Тим часом на терені Берліну продовжується холодна війна. Совєтський командант Східнього Берліну, полк. Андрей Соловьов, якому американці заборонили вступ на американську зону Західнього Берліну ще 27 грудня мин. року у відплату за шиканування американських офіційних осіб, які їдуть до Східнього Берліну, вимину головну браму на Фрідріхштрассе в американській зоні, переступив через міст Ґлінікер та переїхав впоперек американської зони нібито до Шпандавської в'язниці для воєнних злочинців. З американського боку висловлено здивування, що совєтський полковник, перед яким зачинені фронтові двері — входить задніми дверми.

У СВІТІ

● **Грецький парлямент** прийняв постанову про признання дол. 300 000 на придане для княжни Софії, яка 14 травня ц. р. виходить заміж за Дон Карльоса, сина Дон Хуана, претендента до еспанського престолу. Теперішній голова еспанської держави Франсіско Франко підготовляє, мабуть, проголошення королем Дон Карльоса. Опозиція в грецькому парляменті таврувала той законопроєкт, як „продовжування варварської традиції".

● **Мартін Ліндсей,** консервативний посол в британській палаті громад, зголосив внесок на висловлення догани лордові Беверброкові, який доручив редакціям своїх трьох газет — „Дейлі Експрес", „Сандей Експрес" і „Ді Івнінґ Стандарт", разом з 8 800 000 накладом, — раз-у-раз критикувати різних членів королівської родини. Князь Філіп Единбурзький, чоловік королеви, який перебуває тепер в Ріо де Джанейро, назвав „Дейлі Експрес" „брудною і злобною газетою".

● **В столиці Ізраїлю** Тель Авіві вибухла бомба під час маскарадового походу в традиційне свято „пуріму". Було коло 50 ранених. В той сам день, в які дві години пізніше, за милю від того безглуздого атентату стався другий нещасливий випадок. Коли з високої на 300 стіп вежі мали випускати бальони, з нагородами для тих, що зловлять якийсь бальон, кілька підростків видрапались на вежу. Під їх тягарем завалилось риштування, при чому знову кількадесять осіб було поранених.

● **Французький поручник** Рожер Деґельдр, дезертир з парашутного полку чужинецького леґіону, є тепер головою „екзекуційного відділу" в підпільно-терористичній організації французьких екстремістів в Альжирі. Ця організація настільки посилилась в Альжирі, що названий поручник, який видає писані накази, кого треба вбити, мешкає в люксусовій віллі в центрі міста Альжиру, бережений десятком важко озброєних терористів. Він прийняв там кореспондента „Н. Й. Таймсу" та переконував його, що члени Тайної Військової Організації не є фашистами ані злочинцями, а патріотами, які вбивають арабів і „зрадників" французів, що підтримують режим де Ґолля, в ім'я „спасення Альжиру".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1120 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Забагато уваги до ОН

Сенатор Генрі Джексон, демократ із стейту Вашингтон, у своїй промові в Клюбі крайової преси, виголошеній в минулий вівторок, критикував американську політику за прив'язування занадто великої уваги до Об'єднаних Націй. Він признавав, що ОН повинні бути „одним із важливих шляхів", яким має користуватись американська закордонна політика, але таврував приписування Об'єднаним Націям ролі, якої вони насправді не грають, та пристосовування різних рішень у закордонно - політичних справах до настроїв і гри на терені тієї організації. Зокрема сенатор Джексон заперечив, начебто від Об'єднаних Націй залежить мир у справедливості. Навпаки, казав він: мир у справедливості залежить від єдности та сили держав Атлантійської спільноти і від хисту американської безпосередньої дипломатії. Сенатор Джексон піддав під сумнів доцільність вивищувати репрезентацію ЗДА в Об'єднаних Націях до ступня співвирішного чинника у формуванні американської закордонної політики. Він заявив вправді, що дуже шанує американського амбасадора в ОН Адлея Стівенсона, але недвозначно дав зрозуміти, що це не добре, коли можуть виринути сумніви, що в Америці існують властиво аж два державні секретарі. На спеціяльне підкреслення в промові сенатора Джексона заслуговує той уступ, в якому він вказував на недоцільність раз-у-раз звертати увагу на так звану міжнародну опінію, яка ніби віддзеркалюється в Об'єднаних Націях, внаслідок чого закордонна політика ЗДА стає нерішучою і хиткою. Він радив у меншій мірі, як до цього часу, використовувати терен Об'єднаних Націй для цілей холодної війни і взагалі не витрачати стільки енергії для ОН а формувати закордонну політику верхівкою, що її очолюють президент ЗДА і державний секретар.

Це насправді мудрі й слушні завваги, зроблені компетентною людиною, бо сенатор Генрі Джексон — голова сенатської Підкомісії, що студіює методи, якими уряд вирішує різні справи. Коли ідеалісти й запосілжені оптимісти могли прив'язувати деякі надії до Об'єднаних Націй в час їх заснування у 1945-му році, не маючи ще досвіду із співпраці на міжнародному терені з Совєтським Союзом, то за останніх 17 років всі ці оманні сподівання повинні були б остаточно розвіятись. Тому це нелогічно та проти життьових інтересів Америки все ще творити довкола Об'єднаних Націй наче культ тієї установи. Проповідують цей культ ультраліберальні й пацифістичні кола, які все ще вірять у теорію співіснування, і цією своєю пропагандою в користь ОН вносять тільки баламутство в публічну опінію.

На жаль, коли при теперішній державній адміністрації амбасада ЗДА в ОН виросла — як твердить сенатор Г. Джексон — до ролі другого державного департаменту, то сталося це саме тому, що ліберально-співіснувальні кола мають і на державний департамент нездоровий вплив. Докази цього видно в політиці „Голосу Америки", у відношенні до проблем уярмлених Совєтами народів, у відомому листі Діна Раска до конгресмена Говарда Смита, у запрошуванні Аджубея на обід до Білого Дому, у боязливій політиці супроти Куби, у нерішучості в справі західньої торгівлі з комуністичними країнами, у затулюванні рота високим військовикам в їх промовах проти комунізму, у поступливості перед Британією в її змаганнях до угоди з Совєтами. Адлей Стівенсон виголосив в ОН кілька першорядних промов, але справа не в окремих виступах, а в принципі і в системі. Коли ЗДА втратили давні можливості робити свою політику через Об'єднані Нації, коли відношення сил в ОН основно змінилось і коли Москва впродовж 17-ох років тероризує ОН своїм „вето", то нема сенсу раз-у-раз твердити, що вірність Об'єднаним Націям є базою американської політики. Навпаки, треба цю політику відірвати від Об'єднаних Націй, як другорядної установи без майбутности.

Невдачна спроба заспокоєння

В другій книжці київської „Вітчизни", за лютий 1962 р., надрукована розлога стаття І. К. Білодіда „Українська мова серед мов соціялістичних націй СРСР". Стаття заслуговує на увагу, бо Іван Константинович Білодід — це не тільки член Академії Наук УССР, автор більше чи менше поважних праць з ділянки мовознавства, але й міністер освіти Української ССР, починаючи від 1957-го року, значить особа офіційна, відповідальна також і за мовну політику.

У своїй статті академік Білодід намагається довести, що тільки „радянська влада і комуністична партія забезпечили реальні і багатогранні можливості для вільного і безперешкодного розвитку всіх націй і народностей СССР", старається доказати „яких величезних успіхів здобула українська літературна мова в радянський період свого існування, під животворним сонцем ленінської політики", що КПСС „неапинно дбає про високий рівень і збагачення літературних мов соціялістичних націй, в тому числі української". З другого боку, стаття Білодіда є спробою заспокоїти широкі громадські кола в Україні, затривожені сформульованими в новій програмі КПСС настановами щодо національної політики, кінцевою метою яких мало б бути „злиття націй", і підкресленням в цій програмі провідної ролі російської мови.

Абстрагуючи від непереконливости аргументів Білодіда, особливо ж його тверджень, що „зростання ролі російської мови, як засобу міжнаціонального спілкування, не лише не обмежує значення і розвиток національних літературних мов, а, навпаки, всебічно творчо їм допомагає у піднесенні до рівня високорозвинених мов", — треба торкнутися деяких моментів совєтської мовної політики в Україні, промовчаних Білодідом.

Беручи до уваги загальний розвиток науки і техніки в СССР, треба ствердити, що найвідсталішою ділянкою науки залишається там українське мовознавство і споріднені з ним науки. А спрямували розвиток українського мовознавства „на шляхи примітивізму, хуторянської безкультурности" не українські „буржуазні націоналісти", як твердить Білодід, але самі ж таки совєтські офіційні чинники. Навіть з постійно веденої дискусії на цю тему в совєтських часописах і журналах видно, що Білодід тут усе перекрутив. Якщо ж іде, зокрема, про українську наукову, публіцистичну і ділову мову, про вироблення різногалузевої термінології та номенклятури, то розвиток, поширення і збагачення їх були реалізовані давніше, в двадцятих роках українськими культурними і науковими діячами, а роля комуністичної партії і совєтської держави виявилася в безоглядному знівеченні усіх тих починів і в фізичній екстермінації українських культурних діячів. Проявом такої екстермінаційної політики було між іншим вилучення з ужитку і знищення десятків термінологічних словників, виданих Українською Академією Наук в 20-их і 30-их роках. Про видані останніми роками Академією Наук УССР „численні термінологічні словники" Білодід краще б мовчав — їх вийшло всього шість чи сім, а видання решти запланованих припинено. Та й ті, що вийшли, максимально змосковщені, зближені до „старшобратньої" мови. Не відповідають дійсності перехвалки Білодіда про небувалий розвиток книжкового руху в УССР за сорок років совєтської влади, підсилювані покликуванням на статистичні матеріяли, зібрані у виданні „Печать СССР за 40 лет". Якщо б ці матеріяли були правдиві і повні, хоч би в такій мірі, як минулими роками, тоді б виявилось, що в Україні, Білорусі та інших республіках більшість книжкових видань появляється „чомусь" російською мовою, що зовсім не свідчить про „розквіт" української мови.

Про справжню совєтську мовну політику і розміри проведеного большевиками в цій ділянці знищення люди в Україні знають добре і тому аргументи Білодіда нікого не переконають і тривоги громадських та культурних кіл в Україні за майбутнє української мови не заспокоять.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

БАТЬКО ДАЛЕКОСХІДНЬОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

Немає тривких міжнародних приязней та союзів, є тільки „тривкі інтереси", — як сказав колись славний британець, і на них, відповідно до обставин часу, спираються в політичній практиці оці всі „тривкі", „традиційні", а то й „вічними" звані приязні та союзи між народами світу. Не диво, що й ця країна небагато має правдивих приязней у світі, а вже найменше, здається, на „Далекому Сході", де така велика конкуренція перехресних інтересів.

Але є й там один виїмок. Це — Філіппіни, молода щодо незалежности країна - архіпеляг. Від кінця минулого століття, коли історія трохи випадково злучила долю обох країн, їхня політична приязнь триває досі з незначними початковими непорозуміннями. Тому столиця Америки могла щиро, без тільки дипломатичної куртуазії, приєднатись до святкування століття з дня народження „найбільшого сина й героя" філіппінського народу — Хозе Різаля, якого називають також батьком азійського націоналізму.

Сто років тому Філіппіни були еспанською колонією, вже від чотирьох століть поневоленою, обезправненою і використовуваною, як усі колонії того часу.

У 1861-му році, в тому році, коли над Дніпром спочив навіки велетень духа, пророк і пробудитель свого поневоленого народу, там, у тій далекій країні джунглів і островів, прийшов на світ інший велетень духа, що теж став пророком і пробудителем свого поневоленого народу. Як і отой другий, був він мистцем - малярем і поетом, але історичне покликання поставило його на службу народові і звеліло страждати за своє пророче слово волі.

Хозе Різаль народився в заможній сім'ї філіппінського землевласника. Дістав добру освіту, і стелилася йому гарна кар'єра купця або лікаря, льояльного до еспанської колоніяльної влади і покірного її місцевим експонентам — „падрам", ченцям - єзуїтам, домініканам чи францісканам. Належав він до тієї кляси тубільців, яка не відчувала безпосереднього утиску й зневажливого відношення панівної касти еспанців. Мав радісну молодість, і пізніше згадував у поезії „щасливі дні дитинства". Таке могло бути й пізніше його життя, в добрі, в спокої, прикрашене музою малярства, різьбарства й, над усе, чудової поезії.

Але інша доля судилася Хозе Різалеві. Змалку почав він бачити й відчувати те, чого багато його сучасників не бачило: бачив і відчував тягар і кривду неволі, і байдужість своїх земляків до власних народних традицій, мови, аспірацій; терпів разом з тими простими людьми філіппінцями, яких з погордою і брутальністю трактували еспанці. Шукав причин і розв'язок.

Восьмилітним хлопцем написав Різаль вірш „До моїх друзів дітей", закликаючи їх шанувати рідну мову. Потім у великій поезії „Через науку наша батьківщина дістане світло" він кинув могутнє „Учітеся" своїм землякам. Написав також послання до філіппінської молоді, в якому вперше створив концепт національности, філіппінської батьківщини, і кликав молодь „прокинутись зі сну". „Схаменіться... свого не цурайтесь", — тягнеться червоною ниткою крізь його вірші. Пише він і лірику, малює, різьбить, а найбільше — вчиться. Наука веде його в Еспанію, Францію, Бельгію, Німеччину... Бідує, переживає любовні розчарування, стає лікарем.

В Европі Різаль мріє разом з іншими філіппінськими молодими патріотами про кращу долю для своєї батьківщини. В Німеччині пише він велику повість „Ноли ме тангере" що є суспільним романом і образом недолі філіппінського народу під еспанцями. Усі персонажі, усі події цієї повісти сперті на правді. Нелегально йде вона у Філіппіни. Різаль працює, вчиться, організує Міжнародне Товариство Філіппінологістів, пише другу трагічну, революційну повість „Ель Філібустерізмо", що є продовженням першої. Чимраз більше сплітається його життя з долею його народу.

Вернувся додому. Але там чекали на нього інтриги, переслідування. Спершу, за ліберальні думки та критику політиків - монахів був депортований на малий острів, де прожив чотири роки. Але це не був кінець. Обвинувачений в творенні нелегальних організацій та підготові революції став перед військовим судом. Були правдиві і фіктивні докази, був вірш, якого він, здається, не писав, були листи інших патріотів, в яких називали Різаля майбутнім визволителем. Цих доказів було доволі, і присуд був — смерть. Розстріляно Різаля раннім ранком 30-го грудня 1896-го року, над затокою біля Манілі.

Так закінчилося молоде, бурхливе життя філіппінського героя - патріота. Напередодні смерти написав він і потайки передав сестрі вірш, що його потім назвали „Останнє прощання". „Прощай, батьківщино, сонцем цілована перлино Сходу, наш втрачений раю! — починається вона. — Радо даю Тобі життя і кров мою... радий, що спочину на рідній землі... де колись плуг заоре порох мій... а так однаково мені, чи гріб мій пам'ятатимуть, чи хрест поставлять... А може колись душа яка ласкава зідхне, згадуючи мою долю, і в тихий вечір Ти, мій Краю, пошлеш угору молитву, щоб з Богом я спочив... І тоді помолися за всіх, що впали за Тебе, що терпіли і тепер терплять у тюрмах, за матерей і вдів і сиріт, а вкінці й за себе самого, щоб волю дав Тобі Бог..."

Чи не звучить це, як „Мені однаково" і „Заповіт"? Чи можна не подумати про Шевченка, читаючи Різаля? Чи можна не відчути істотної подібности їх долі, їх історичної ролі? Обидва вони повстали проти неволі не з мечами в руках, а зі словом пророчим; обидва збагнули всю міру неволі і силу органічного прагнення до волі, як тільки можуть збагнути ті вибрані одиниці, що їх Провидіння виносить понад їх середовище, обдаровуючи особливою глибиною душевних відчувань і геніяльним засобом вислову.

Недовго тріюмфував еспанський режим на Філіппінах. В 1898 р. вибухла війна Еспанії із З'єдиненими Державами Америки, у висліді якої відступлено Філіппіни Америці. Вже тоді стали філіппінські повстанці по стороні Америки, але розчарувались, коли ця країна, вважаючи, що не має іншого виходу, перейняла Філіппіни як свою посілість. Проте, зразу було видно, що Філіппіни вийшли на шлях незалежности. В самій Америці була сильна опозиція проти не-традиційного імперіялізму, проти дешевої робітної сили з Філіппін та конкуренції рільничих продуктів. Самоврядування колонії росло, перетворилось у протекторат Америки і нарешті в 1946-му р. згідним договором — у незалежність Філіппінської Республіки.

Філіппіни пішли шляхом, який словом і ділом розпочав колись Хозе Різаль.

(юст)

ЗАРИСОВУЄТЬСЯ ПЕРЕЛІМ

Париж. — Слушно підкреслюють, що офіційне проголошення перемир'я зовсім не означає ще миру в Альжирі. Та й важко сказати, що повний мир і спокій панують в метрополітальній Франції. Хоч пластикові бомби рвуться рідше, зате частіше вибухають великі. Ось кілька днів тому експльодувала бомба на передмісті Парижу, вбивши три особи й поранивши аж 47.

Та саме ця бомба, покладена членами ОАС, започаткувала перелім у настроях французької маси. Коли досі можна було казати, що маси доволі байдужі до витівок ОАС, то нині вони вже рішуче проти атентатів. Бо й справді — альжирська справа перерішена, нікого не беруть гасла про захист „цілости французької національної території", бо ніхто в метрополії не вважає Альжиру за французьку землю. А боротьба проти комунізму також нікого не бере, бо що ж це за боротьба проти комуністів?

Бомба в Іссі ле Муліно була підкладена у вантажну автомашину недалеко будинку, де мав відбутися конгрес „прихильників миру". Відомо, що це прокомуністична, як тут кажуть, —прогресистська організація. Але у висліді вибуху потерпіли не комуністи, а ті, що йшли до праці, на закупи, або й діти, що поспішали до школи. І це обурило всіх. Загальний півгодинний страйк, проголошений наступного дня, був справді загальним.

А коли населення допомагатиме поліції боротися з ОАС, то це значить, що ця організація скоро буде зліквідована. Тим часом Париж загачений поліцією. Протягом ночі прибуло сюди понад 100 панцерних авт і цілі колони мобільної поліції. За один день проконтрольовано 70000 осіб. Висліди цієї контролі непропорційні до вжитих сил, але все ж когось там заарештовано, а головне — перешкоджено атентатам, число яких годі вгадати.

Урядові будинки, домівки синдикатів, редакції часописів охороняються дуже пильно. Про радіовисильні нічого й казати. Подекуди поліції так багато, що виглядає, ніби в місті стан облоги. Але все це проходить з французькою безжурністю і поза цими зовнішніми виявами поготівля нічого в Парижі не змінилося. Так само повні кіна й театри, так само повні нічні льокалі. Той самий рух в ресторанах і той самий темп життя. Останньої неділі, не зважаючи на холод, усі виїзні дороги з міста були забиті автами.

Ось саме це і є найважчим горіхом для ОАС. І цього горіха ніхто не розгризе. Бо коли б його можна розгризти, то це були б уже давно зробили комуністи. Але, як вже не раз підкреслювано, Франція перебуває в стані повного розвитку, і революція з правого чи з лівого боку нікому не потрібна.

Це не міняє загального положення: де Голь залишається в ізоляції на своїх вершинах, з яких сходити не думає. Але це зовсім інша матерія. Та на маргінесі слід сказати, що після підписання договору з підпіллям де Голь морально зміцнів, і референдум напевно принесе йому чергову перемогу.

І коли вже можна говорити про перелім у настроях, то тим більше слід поставити питання: з кого ж рекрутуються члени ОАС?

В Альжирі — з дезертирів, з тих які пішли в підпілля, щоб уникнути кари за участь в путчі. Це, так би мовити, хребет ОАС. Хребет міцний, бо скріплений кадровими старшинами, що грали головну ролю в путчі. Це полковники колоніяльних частин, які мають за собою майже все европейське населення Альжиру, бож воно живе ще в почутті, що самостійність Альжиру — це кінець світу. В самостійному Альжирі воно не бачить для себе ніяких перспектив. Проте, нема сумніву, що перспективи побачить воно згодом. Це буде або репатріяція (припускають, що репатріюється яких 400 000, тобто приблизно 40% европейців), або спроба влаштувати нове життя.

Але в метрополії? В метрополії це здебільша молодь. Що її тягне до ОАС? В першу чергу тяг до пригод. В другу ж чергу, і на це не слід заплющувати очей, — пустка, духова пустка міщанського життя в добробутті.

ОАС грає на зле зрозумілому патріотизмі, на ідеологічних гаслах „боротьби проти комунізму", які тут зовсім не на місці, але які завжди беруть. І тому правильно робить де Голь, коли, як майбутнє завдання армії, ставить — боротьбу проти комуністичної загрози. Підсвідоме бо відчуття цієї небезпеки, — в молоді є.

І коли говорити про виповнення духової пустки, то тут піднесення гасла боротьби з комунізмом, а ще більше — з московським імперіялізмом — було б поважною точкою зачепу. Тільки для цього треба обов'язково, щоб увесь західній світ серйозно підійшов до питання московського імперіялізму й проголосив хрестоносний похід проти цієї зарази.

Я знаю, що хтось крикне: то ви хочете війни? Я війни не хочу, але її не виключаю. А далі: чи не ліпше, щоб французька молодь гинула в боротьбі з Москвою, за власне майбутнє, за визволення поневолених, за краще майбутнє суспільства вільних народів, ніж має кидати бомби на власних братів, убивати дітей? А це ж проблема не лише французької молоді. Цю саму проблему мають і інші країни. Молодь бо відчуває фальшиву ноту в проповіді сучасної демократії: коли демократія справді за ідеали свободи, то чому дозволяє їх топтати в різних країнах? Чи не буде вона така ж податлива, коли прийде ворог і в країну цієї молоді?

Питання ОАС не є тільки питанням Франції. Це проблема ширша. Бо взагалі нині світ став такий маленький, що кожна справа виливається поза кордони однієї країни.

О. Д-вич

ГОЛОС ЧИТАЧА

ДО ВИСТУПІВ БАЛЕТНОГО АНСАМБЛЮ З УССР

Про культурний обмін з СССР появилося в „Свободі" цього місяця дві статті. Ми погоджуємося з поглядами обидвох авторів, а також із висловленим д-ром В. Витвицьким побажанням, щоб американські українці у розмовах з земляками із СССР „не припирали їх до муру" каверзними політичними запитами. Але в обидвох статтях не розглядалось питання, яка повинна бути наша постава до совєтських мистецьких ансамблів та їхніх виступів. А це дуже актуальна і важлива справа, бо ось 24-го квітня ц. р. розпочне в Ню Йорку свої гастролі український балетний ансамбль з Києва. Як же ми і наші організації маємо поставитися до виступів цього балету?

Ставлення наше може бути толерантне і нетолерантне, а нетолерантність можна виявити різними способами: роздачею летючок усім, хто йтиме на виставу, пікетуванням театру з бойового, антикомуністичного змісту плякатами та транспарентами, а також певними акціями в самому театрі під час виступів балету. Таку акцію перевела була одна українська організація в Канаді, і писала про це, як про великий патріотичний учинок. Хочемо насамперед пригадати, що пікетування чи інша форма виступу назовні, тобто поза українською громадою, американцями сприймається як українська акція, незалежно від того, яка українська організація те робить. Тому не може бути в таких виступах незалежности і тільки власної ініціятиви будь-якої організації, бо ті виступи відбиваються позитивно чи негативно на загальному престижі української еміграції в ЗДА. Такі справи повинен регулювати УККА, як наша крайова репрезентація, а тому ті організації, які мають на меті будь-які виступи у зв'язку з приїздом згаданого балету, мусять пов'язатися з УККА.

Заторкнувши цю справу, не можемо не висловити про неї власного погляду. Вважаємо, що пікетування, а тим більше бешкети в театральних залях, американці сприймають як неповажні і некультурні вискоки, які справляють відємне враження і не дають належного пропагандивного ефекту. Навпаки, бешкети американці сприймають як неповагу до уряду, який дав згоду на гастролі, а закидування виконавців летючками чи чимось подібним викликає співчуття і симпатії американської публіки до виконавців. Ми не кажемо вже про те, як почували б себе виконавці під час таких наших „патріотичних акцій". Адже виступатиме не гурт комуністичних політиканів на чолі з Хрущовим, а таки українські люди.

Ми нарікали, що большевики не присилають до ЗДА українських ансамблів, добивалися, щоб у спортових олімпіядах виступали українські спортові дружини з УССР. А ось прибуває український балетний ансамбль в складі 100 виконавців, який п. Гурок широко реклямує. Чи було б доцільно з нашого боку влаштовувати бешкети на його виступах? Адже поляки, югослави та інші еміграційні групи не бойкотували мистецьких колективів їхньої національности, які приїжджали з СССР.

Звичайно, ми маємо підстави обурюватися і бути незадоволеними тим, що большевицькі імперіялісти репрезентують російську націю в ЗДА сучасним мистецтвом високого рівня, а українську — провінційним гопаком. Але свій протест ми мусимо висловити культурно: у статтях до англомовної преси або на спеціяльно для того влаштованій пресовій конференції чи на виступах в телевізійній програмі.

Справа нашої реакції — питання загальнонаціонального виміру, а тому ми повинні виявити тут нашу солідарність і дисциплінованість, бо того вимагає національний інтерес.

А. Гудовський

● У трагі - комічних виборах в СССР в минулу неділю голосувало 137 мільйонів осіб, що становили 99 відсотків управнених до голосування. Большевики знову кричать про „всенародне" схвалення їхнього режиму і їхньої політики.

Софія Парфанович

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(1)

Що треба мати, щоб їхати до Европи?

Отже — гроші. З них на переліт джетом яких 600 долярів — різниця між оплатою на звичайний літак мінімальна. З летунських ліній єдина „Свісер" дала мені в тій ціні також кілька перелетів в Европі, що заощадило мені гроші й час. Щодо решти видатків залежить від того, як ви влаштуєтеся. При скромному способі життя та безплатному подорожуванні по Італії, куди я їхала зі знайомими їхнім автом, мені вийшло за п'ять тижнів ще раз стільки. Всі европейські валюти, окрім фунта стерлінгів, дешевші від доляра. Приклад: за маленьку кімнату з харчами на Флоріді я платила 12 долярів денно, а в Швайцарії — три. Те саме або й ще дешевше в інших країнах. Першорядні готелі дорогі, як всюди.

Час

До Европи не варто їхати на короткий час. Хібащо ви збираєтесь відвідати одну тільки країну, що знову ж таки неекономно з огляду на кошти перелету. На більшу туру треба добрих три місяці. За п'ять тижнів, як в моєму випадку, багато мусіло відпасти, а те, що оглянено — оглянено перелітно й зовсім поверховно.

Щоб запізнатися з музеями, галеріями, бібліотеками, історичними містами, з їхніми руїнами — треба часу. Дво- і тритижневі тури, що їх влаштовують туристичні бюра — це тільки види крізь вікно автобуса, якого ви майже не покидаєте, хіба на короткі оглядини. Це — безперервна їзда, далі й далі і жадних індивідуальних забаганок та відскоків від тури. Не може бути й мови про відпочинок. Отже, хто хоче чи інакше не може або не вміє, мусить подорожувати таким способом. Поза тим в кожному місті, в кожній країні є туристичні бюра, що облегшують подорож, оглядини, підшукують кімнати тощо.

Майже в усіх містах можна розмовитись по-англійськи. Вже гірше серед населення. В країнах, які я відвідала, не легко було знайти в крамницях, ресторанах, на вулицях людини, що говорила б по-англійськи. Тож знання італійської й французької мови дуже потрібне, не кажучи вже про німецьку, яка потрібна тільки в Німеччині й частинно в Швайцарії.

Документи

Американський громадянин потребує тільки пашпорта і посвідку про щеплення віспи. Жадних віз. Щодо пашпорта є одна прикрість. На пашпорті в рубриці „місце народження" пишуть СССР. Не допомагає реклямування. Я послала до пашпортового бюра метрику, на якій виразно написано "imperium Austriae"; але дістала відповідь, що, згідно з теперішнім станом, ця країна належить до совєтської Росії і тому не можуть узглянити мого домагання змінити назву країни мого народження. Пашпортом ви послуговуєтеся дуже часто, в першу чергу при винаймі кімнати, навіть у приватних людей. І всюди не лише бачать, але й відписують цю країну вашого походження. Не раз і запитують: „Ви росіянка?" І тоді ви кленете на чім світ стоїть!

Одяг

Якнайпрактичніший, якнайскромніший, що не мнеться й не дуже брудиться. Поки пакуєте, докладно прослідіть все ще й ще раз. Кожна дрібниця — це тягар і прикрість в дорозі. Що легші ви, то краще. Без багатьох речей можна обійтися, білизну можна перепрати, навіть коли немає теплої води, але є порошок, який мусите мати з собою або купити в дорозі.

Щодо одягу, то я десь читала: який би ви не купили новий і елегантний одяг в чужій країні, ви виглядатимете на два роки молодші. Кожного туриста можна пізнати по дрібничках одягу. Дехто радить купувати одяг в Европі, бо там він дешевший. На це скажу: на купно треба мати зайвий час. Витратити день на ходження по крамницях в Римі, Неаполі, Венеції або в Парижі — невіджалувана втрата. Той день вам потрібний на щось корисніше. До того ж ви не знаєте мови, мір і вимірів, поспішаєте, нервуєтесь, приміряючи суконки чи що там. Я певна, що ви не купите те, чого хочете чи що вам потрібне. Зиск — проблематичний, бо як американського туриста і так вас обдеруть.

Найважливіше: вигідне взуття. Жінки мандрують у всіляких сандалах, капцях, навіть купелевих, а то й домашніх. Аби тільки вигідно ходити, бо ходження — основа ваших тур.

Є ще одна річ, якої я не знала: в Европі не ходять жінки в штанах. Ані в коротких, ані в довгих. Коли ви вибралися мандрувати в штанах, ви зараз же зміните їх на суконку, бо вам прикро буде яскраво різнитися від інших жінок. Деякі жінки казали мені, що їхні чоловіки не бажають собі, щоб вони ходили в штанах.

Европейка одягнена дуже по-жіночому, дуже акуратно, все на ній дібране, досконало лежить — мабуть ще й далі шиють їм суконки швачки, під міру — жадної гальки не вистає з-під суконки, все випрасуване, а там капелюшок, рукавички, парасолька, в Італії віяльце. Штучної, яскравої біжутерії не носять, хіба трохи у Франції.

(Далі буде)

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ ШЕВЧЕНКА! НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЄМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ТА СТОЛИЦІ АМЕРИКИ!

ВІСТІ З МЮНХЕНУ

НОВА ПАРОХІЯ В НІМЕЧЧИНІ

Мюнхен, в березні (вл). — Апостольський Екзарх для українців католиків в Німеччині, Кир Платон Корниляк, перевів в минулому місяці чергову реорганізацію українських католицьких парохій. Від дотеперішнього пароха Нового Ульму і підальпійських околиць, о. монс. І. Турковида забрав владика райони німецької Дієцезії Шпаєр і прилучив їх до парохії о Полянського, пароха Саарщини і Пфальцу. Дальше з частин парохій Мюнстер і Крефельд створено нову парохію Ессен, що покривається з німецькою дієцезією того ж великого індустрійного міста. Парохом нової громади іменовано о. Петерса, колишнього пароха Крефельду і околиць.

МІЖНАРОДНІЙ КОНЦЕРТ У МЮНХЕНІ

Мюнхен, 9 березня (вл). — Тут відбувся великий міжнародний концерт чужинецьких екзильних груп, в якому взяли участь 3 хори і кілька вокальних та інструментальних солістів. Українську групу репрезентував мішаний хор під керівництвом д-ра М. Філя. Хор цей існує при українській католицькій церкві центру міста Мюнхену. Крім українців, на концерті виступили мадяри, поляки і москалі. Софійська заля, що містить понад 500 глядачів, була виповнена по береги, і частина учасників мусіла стояти. Успіх програми був незвичайний. Найбільше оплесків здобули мадярський гімназійний хор та українці. Чужинецькі критики хвалили особливо нашого диригента д-ра М. Філя, і були захоплені також і нашими піснями та національним одягом хористок.

Протектором концерту був баварський міністер праці д-р Штайн. Його співробітники заявили, що з огляду на успіх концерту, вони думають влаштувати в близькому майбутньому, ще один концерт для більшого числа публіки.

РАДІОПЕРЕДАЧІ НА СХІД

Мюнхен, в березні 1962 (вл). — Інтендант німецької урядової радіовисильні „Німецькі хвилі", д-р Ганс Веземанн, заявив минулого тижня в Кельні, що ще в цьому році з керованої ним радіовисильні будуть започатковані радіопередачі мовами майже всіх східньо - европейських народів. Найперше є передбачені програми для Совєтського Союзу, Польщі, Мадярщини і Чехо - Словаччини. Як довідуємось з добре поінформованих джерел, між передачами до Совєтського Союзу будуть включені передачі для українського народу його рідною мовою. Щодо програми і персональної обсади окремих редакцій інтендант не подав ще жадних інформацій. Відомим є, що дирекція радіостанції розглядається вже від довшого часу за фахівцями, які могли б в цих програмах працювати. Невідомим є покищо також час та об'єм передач. Радіовисильня „Німецькі хвилі" приміщується в Кельні.

ВСЕ ЛИХО ПОХОДИТЬ ВІД МОСКОВСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

Мюнхен, 14 березня (вл). — Вчора словаки Мюнхену відзначили тут, разом з Німецько - Словацьким Товариством та представниками всіх екзильних груп, 23-ту річницю проголошення незалежности Словаччини. Головними промовцями на святі були проф. д-р Йоганнес Строше, член Президії Ради Судетських німців, кол. міністер Словаччини д-р Фердінанд Дюрчанський та кол. державний секретар Болгарії д-р Д. Вальчев. В усіх промовах особливу увагу звернено на справедливість вимог словацького народу щодо його самостійности і державности, як також проаналізовано політичну ситуацію з-перед 20 років і сьогодні. Міністер Дюрчанський підкреслив, що Словаччину були визнали свого часу 42 держави, в тому числі і Москва. В 1945 році ця ж Москва потоптала всі свої договори і перемінила Словаччину в свою, і разом з тим в чеську колонію.

Проти московського імперіялізму виступив в дуже гострий спосіб болгарин д-р Вальчев. Він закинув Заходові невіжество в східньо - европейських проблемах і повну неґацію природних прав поневолених Москвою народів. Лише потурання московському імперіялізмові в 1917-21 роках довело до того, що сьогодні московська імперія пересунула свої кордони аж до Ельби.

Учасникам свята роздано також текст петиції Словацької Визвольної Ради, яку вона внесла в листопаді 1961 року до ОН. В петиції Словацька Рада вимагає визнання самостійности Словаччини в дусі Декларації ОН щодо колоніялізму. Підписані під петицією, голова Екзекутиви Ради проф. д-р Ф. Дюрчанський і секретар для зовнішніх справ д-р Йозеф Цікер, стверджують, що Словаччина знаходиться сьогодні „під московським і чеським колоніялізмом" і бореться за своє визволення.

Словацька Визвольна Рада є координаційним центром всіх словацьких самостійницьких сил. Її створено в 1960 році в Ню Йорку, на основі домовлення між керівництвом Словацького Визвольного Комітету та Словацької Національної Ради.

„ТОБІ, ТАРАСЕ" — БЕРЕЗНЕВЕ ЧИСЛО „ВЕСЕЛКИ"

Березневе число показує, що „Веселка" є не тільки журналом для дітей, але й насправді дитячим журналом. У цьому, присвяченому Т. Шевченкові числі „Веселки", дорослі автори подали собі руку з авторами - дітьми. Половина Шевченківських матеріялів у березневому числі журналу — це праці, які діти прислали на проголошений Об'єднанням Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) і „Веселкою" у минулому Шевченківському році конкурс з нагородами на найкращі дитячі письменницькі й образотворчі твори з Шевченківською тематикою.

Чолову сторінку „Веселки" прикрашує портрет Поета роботи Ігора Микитина (ліноріт), учня четвертої кляси школи св. Миколая в Торонті та скульптура в дереві Ореста Новаківського, літ 14 (Торонто), затитулована „Кобзар". На цій сторінці поміщений вірш Марти Пришляк (10 років з Гартфорду (ЗДА) „Пам'ять про Поета" і Володимира Дроздовського з Ірі (ЗДА) „Тарасові Шевченкові". Автор має 12 років.

З інших віршових матеріялів вміщено „Тобі, Тарасе", укладу Марти Чайковської (10 років) з Гартфорду (ЗДА) з портретом Шевченка, виконаним тушем Христиною Еліяшевською (літ 15) з Торонта, врешті вірш „Тарасе, батьку наш!" Андрія Войкевича, учня 7-ої кляси школи св. Миколая в Шікаґо.

З прозових матеріялів юних авторів надруковано аналізу „Гамалії", зроблену Лярисою Вітошинською (12 років), що живе у Франції та есей „Гамалія" про постання (ґенезу) цієї поеми. Есей написала Аня Мостович (нар. 1948 р., ЗДА). Матеріял Вітошинської прикрашений ілюстрацією Христини Еліяшевської, матеріял Мостович малюнком мистця Юрія Вовка.

На увагу заслуговує талановитий опис відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Вінніпеґу, автором якого є Кубик з Сейнт Пол (нар. у 1947 р.). Цей опис прикрашений двома світлинами, виконаними автором.

Про зацікавлення дітей шевченкіяною свідчить поміщене у „Веселці" фото колекції портретів Т. Шевченка і ілюстрацій та малюнків до його творів та до епізодів з його життя. Колекцію зібрала читачка „Веселки" Олена Кукурудза, учениця п'ятої кляси українознавчої школи в Міннеаполісі, Міннесота.

Ці дитячі матеріяли показують, що поміж дітьми - читачами „Веселки" є справжні таланти в ділянці писаного слова і в образотворчій ділянці. Вони є доказом, що багато українських дітей, зокрема ті, яких батьки дбають про їх освіту й виховання та ті, що ходять до українських шкіл, відвідують курси українознавства, належать до Пласту й СУМ-у, чи вчаться в образотворчих студіях, знають добре українську мову, орієнтуються в українському житті, знають українську історію, літературу, культуру, відчувають по українськи. Ці осяги повинні бути заохотою й для дітей та вказівкою для батьків, виховників і вчителів, якими шляхами вести формування душі українських дітей на чужині.

У наступних числах „Веселки" будуть друковані дальші дитячі праці, прислані на Шевченківський конкурс.

З матеріялів дорослих авторів, які належать до Шевченківського циклу, вміщено оповідання Г. Черінь „Дадьо Горич і Ната" з ілюстрацією П. Андрусева.

Відзначення 70-ліття відомого дитячого письменника О. Кобця, автора недавно виданої збірки „Сходить сонце" і багатьох писань для дітей та молоді, є цим спільним помостом, на якому зійшлися дитячий автор і малі читачі. Ювілятові присвячено статейку, з фотом письменника та вміщено три його вірші.

Красназвчий цикл має темою чергову частину української землі, країну лісів, боліт і озер — Полісся. Вміщено вірш Р. Завадовича, вірш Д. Фальківського, інформативну статтейку та кілька світлин, що показують ориґінальну красу й чар цієї сумовитої країни.

Тематика провесни віддзеркалена у вступній ілюстрації Ю. Козака, народній пісеньці „Ой, минула вже зима" та в оповіданні М. Головінської (ілюстр. Б. Доманика) про приязнь хлопчика й песика Бобика з часів першої большевицької окупації на західньо - українських землях.

Менші діти прочитають про пригоди Оксани пера Н. Бурик (ілюстр. Е. Козака), про Вовчика Неситого, про кінець мандрівки добродушків і їх поворот на Україну та про те, як Богдан - характерник захищає нападеного польськими шляхтичами козака. Число доповнене дрібними матеріялами — дописами з дитячого життя з Австралії зі світлинами, кутком розваг, згадками - розгадками, перепискою з читачами.

Березневе число своїми матеріялами дитячих авторів напевно заохотить неодну українську дитину приступити до кола читачів „Веселки" і покаже неодним батькам, виховникам і вчителям, що „Веселка", це єдиний дитячий журнал на еміґрації, який відповідає потребам і зацікавленням малих читачів.

В. Б.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПІДГОТОВНОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ СКЛИКАННЯ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ПРИ ПАУК

Дня 17-го березня відбулося в канцелярії УККА в Ню Йорку засідання Організаційної Комісії Підготовного Комітету для скликання світового Конґресу Вільних Українців.

На цьому засіданні вибрано виконний орган Організаційної Комісії, а саме:

Головою Комісії став П. Йосиф Лисогір, касир УККА і головний предсідник У. Н. Союзу з такими компетенціями, які мав у Підготовному Комітеті пок. д-р Дмитро Галичин. Заступниками голови стали: д-р Матвій Стахів і п-ні Олена Лотоцька; секретарями: Василь Мудрий та Ігнат Білинський, а фінансовим секретарем д-р Володимир Михайлів; головним дорадником адвокат Степан Ярема.

На Комісії проведено обширну виміну думок на тему завдань і праці Комісій і цілого Підготовного Комітету й рішено звернутись до Програмової Комісії Підготовного Комітету з осідком у Вінніпеґу, з проханням приспішувати спільними зусиллями праці для підготови Конґресу.

Секретаріят Організаційної Комісії.

Шашкевичівський Концерт в Півд. Бруклині

Бруклин, Н. Й. (С) — Тутешня громада, зорганізована при церкві св. Миколая, має багато громадян з Золочівщини, Олеська й Бузиччини, отже з околиць рідні Маркіяна, та не має відповідних сил для звеличання свого колишнього „сусіда". Тому треба було відкласти свято, доки не вдалося дістати допомоги з Ню Йорку. В неділю 18-го березня було справжнє, на місцеві відносини, величаве свято ввечері, коли то заля була виповнена ущерть. Ранком, на обох Богослужбах, місцевий парох о. Ол. Стеранка з дійсним ораторським хистом звеличав духового Пробудника Галицько - Волинської волости, а ввечері був концерт.

У ньому брали участь два хори: молодечий - шкільний і запрошений з Святоюрської церкви з Ню Йорку новий хор ім. Митроп. А. Шептицького, під орудою проф. Романа Левицького. Програма була аж забагата — 14 пунктів — одначе взірцево виконана до подробиць.

Шкільні деклямації з творів Ювілята виконали: А. Рогожа, О. Макарушка, а „До Маркіяна" (Р. Завадовича), О. Панасійчук і М. Майстеренко. Два фортепіянові соля З. Оришкевич (Екстайн: „Рапсодія" і Ліхтер „Туліп") і Мотрі Тимочко (Лішт: „Рапсодія") приковали увагу слухачів.

З вокальних точок, до яких дострій спочивав в руках відомої піяністки Марійки Цісик, Єлисавети Кудлак, помітні сольові продукції: Христі Карпевич (Матюк: „Цвітка дрібная", Д. Січинський: „Кілька дум" і „Бабине літо") і діточий дует А. і Т. Кудлак („Над Прутом у лузі").

Пластовий квартет з Ню Йорку під управою В. Ковалика запродукував належно І. Недільського „То була тиха ніч" і „Соловейковий спів".

Мішаний Хор з Ню Йорку виконав М. Гайворонського „Отче наш", і Д. Барвінського „Псалом Блажен муж" (із солістками: сопр. Христя Карпевич, альт Анна Король, тенор Олег Богачевський, бас Богдан Хабурський) і М. Гайворонського „Боже на нашу землю поглянь".

О. парох сказав слово при відкритті, а справжній майстерний популярний доклад д-ра Осипа Орищкевича, родом з Олеська, у віддалі 5 км. від Підлисся, викликав здивування своєю актуальністю. Автор був самий 10 разів на святах у Підлиссі.

Серед святочного настрою Хор відспівав на кінець гимн-молитву „Боже Великий Єдиний". — Це був справжній духовий пир.

С. Демидчук

ДОПОВІДІ В УВАН

• Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує в п'ятницю 23 березня 1962 року о 7 год. 30 хв. веч. засідання Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом з доповіддю ред. Івана Майстренка п. н. „З історії УКП". Засідання відбудеться в будинку Академії 206 вест 100 вул. Н. Й. — Керівництво Комісії.

• Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує наукове засідання Комісії для вивчення історії українсько-жидівських взаємин з доповіддю д-ра Альфреда Верльштейна п. н. „Жидівські духові течії на Україні". Засідання відбудеться в неділю, 25-го березня 1962 р. о 6 год. веч. в будинку Академії (206 вест 100 вул. Н. Й.)

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тим самим співласниками 25-мільйонового майна організації!

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що дня 20-го березня 1962 року, з Волі Всевишнього, по довгій і важкій недузі, відійшла у Вічність наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п. Ірина-Марія з Русинків

РУДАКЕВИЧ

б. учителька у Варшавськім і Тернополі, народжена 17-го листопада 1905 року у Львові.

ПАНАХИДА — буде відправлена в ЧЕТВЕР і П'ЯТНИЦЮ, 22-го і 23-го БЕРЕЗНЯ 1962 року, в год. 7:30 вечора, у похоронному заведенні Mc. Nerney-Burnadz, при 371 Lakeview Ave., Clifton, N. J.

ПОХОРОН — відбудеться в СУБОТУ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1962 року, в год. 8:30 рано, з похоронного заведення, а в год. 9:00 рано з церкви св. о. Миколая, при Van Buren St., на цвинтар св. о. Миколая в Lodi, N. J.

В глибокому смутку:

ІВАН — муж
ВОЛОДИМИР — син
ПЛЯТКО і ЛЬОНГІН — брати з родинами
СТЕФАНІЯ ЮСЬКЕВИЧ — кузинка
ІЗИДОР і ЮЛІЯ ЮСЬКЕВИЧ — кузин
ФРАНЦ і ЮРІЙ КОЛОДІЙ — швагер і сестрінок
д-р ОСИП і ОКСАНА КРАВЧЕНЮКИ з родиною
інж. ЗЕНОН і ВІРА САЛЕВИЧІ з родиною

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Шевченківську конференцію влаштовують Група УВАН й Осередок Праці НТШ в Дітройті** в суботу, дня 24 березня ц. р. о год. 7-ій веч. в залі Української вищої школи при вул. Генлі ч. 3056. У програмі конференції, що її відкриє проф. Михайло Овчинник, доповіді інж. Ярослава Зубаля, Олекси Веретенченка, проф. Романа Вжеського. Заключне слово виголосить д-р Богдан Лончина.

● **Доповідь п-ні Стефанії Нагірної** п. н. „Музика в творах Ольги Кобилянської" відбудеться заходом Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку в п'ятницю, дня 23 березня ц. р., о год. 8-ій веч. на пошану письменниці в 20-ліття з дня її смерти. Доповідь буде ілюстрована улюбленими музичними творами Ольги Кобилянської: „Імпромпту" Фантазія Шопена, „Місячна Соната" Бетговена, і „Ауфшвунґ" Шумана, що будуть відіграні з платівок на „гай фай".

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує наукове засідання Секції античної історії з доповіддю д-ра Олександра Домбровського п. н. „До проблеми походу Дарія на скитів". Засідання відбудеться в суботу 24 березня 1962 р. о 5-ій год. веч. в будинку Академії (206 вест 100 вул. Н. Й.).

● **Роман Олесницький**, адвокат, виголосить на терені Дискусійного Клюбу Круглого Стола у Ню Йорку, в домівці Клюбу, в Українському Інституті Америки, в п'ятницю 30 березня ц. р. доповідь на тему: „Двопартійність американської закордонної політики". Вступ для членів і запрошених ними гостей. Початок о год. 7 веч.

Парохіяльна суботня школа українознавства в Кентоні, Огайо

Школа охоплює за малими вимками майже всю дітвору нашої громади. Завдання школи облегшує те, що діти майже в 98 відсотках належать до двох молодечих організацій — СУМА й Пласту, а приналежність до одної з них зобов'язує водночас відвідувати місцеву суботню школу українознавства.

Школа виховує молодь в релігійно - національному дусі, — релігійно - моральне виховання клади в основу суспільно - національного виховання кладе в основу нальне виховання спирається на Божих законах. На християнських чеснотах виховуємо молоде покоління в дусі українських традицій, — любови до Батьківщини й вдячности до країни побуту — прибраної Батьківщини. Реалізувати це наше завдання допомагає нам навчання релігії в школі, — виховний чинник, якого нема в американській школі. Молодь виростає на карних членів нашої спільноти.

Діти вважають суботу за день відпочинку й розваги. Вони приходять до школи, щоб побачитися з товаришами й товаришками, поділитися враженнями з минулого тижня та відпочити. Діти приходять до школи здебільша неприготовані, до чого самі признаються, — головно у вищих клясах. Збоку вчителя треба жертвенности й ентузіязму, щоб спонукати дітвору до думання і заставити до участи в перероблюваній лекції. Жертвенність та ентузіязм конечні в суботній школі українознавства.

Чотиригодинне навчання з релігією включно — це мінімум годин в школі українознавства, потрібне, головно в I-ій клясі, щоб вичерпати й закріпити азбуку в однім шкільнім році.

В навчанні вчителі кладуть найбільший натиск на читача й оповідання. Добре читання дає дітям вдоволення, — справляє приємність. Добре читання заохочує до читання дитячої літератури зі шкільної бібліотеки й пізнавання скарбів народної культури, — підбадьорує до самоосвіти. Коли прийдеться дітям в школі сказати самостійно кілька речень, то це справляє їм найбільші труднощі, бо їх розговірною мовою в американській школі, на вулиці, а часто теж і в родиннім домі, є англійська мова.

Сучасні напрямні у вихованні й навчанні кладуть велику вагу на індивідуальний підхід до дітей. Щоб краще пізнати дітей, не можна обійтися без співпраці з батьками й молодечими організаціями. Шляхом індивідуального підходу розвиваємо в кожній дитині вроджені таланти.

Співпраця батьків із школою є конечна. Вчителі нічого не вдіють, якщо батьки не заставлять дітей говорити вдома рідною мовою, контролювати їх домашні завдання та посвячувати на рідну мову щоденно принайменше одну годину.

Співпраця батьків з учителями в нашій школі невистачальна. Видно це на інформаційних конференціях, пізнати теж і на організації домашньої праці дітвори. Не лиш учителі, але й батьки мусять проявити більше зрозуміння, жертвенности й ентузіязму в підході до дітей та в їх підготовці до школи українознавства, а тоді й співпраця школи з домом буде мати кращі успіхи.

Діти є нашим найбільшим скарбом, їх треба берегти, їм помагати й ними опікуватися, дбати про них більше, як про наші інші справи. Йде тут про найважливішу справу — про ратунок молодого покоління, яке треба втримати при рідній культурі.

Акщо йде про вік дітей, то чим молодші діти, тим кращі маємо успіхи в навчанні й вихованні. Заінтересування старшої дітвори йдуть в різних напрямах, а кромі цього у вищих клясах американських школах багато більше домашніх завдань.

Українська громада в Кентоні невеличка, около 50 родин, проте свою школою дорожить та про неї дбає. Маємо 4 кляси — разом 36 дітей. Школу фінансує й опікується нею місцевий Батьківський Комітет.

Учительський збір складається з 4 кваліфікованих сил. В школі вчимо на основі програм, виданих Шкільною Радою й підручників, апробованих Шкільною Радою. Навчання стоїть на відповідному рівні, біда лиш в тому, що в деяких клясах маємо дітей в різнім віці та з різним знанням рідної мови, й тут мусять учителі проявляти свою ініціятиву.

Куратором школи, що міститься в парохіяльному будинку, є Всч. о. Тарас Дурбак, адміністратор парохії.

Шкільні звіти пересилаємо до Митрополичої канцелярії.

Володимир Яцкевич

Поквапність Британії до згоди з СССР турбує американський Конгрес

Вашингтон. — Щораз частіші газетні вістки про натиск збоку Британії на Америку, щоб поступитися Москві в питанні міжнародної контролі над ядровими детонаціями — турбує американських конгресменів і сенаторів. Сенатор Альберт Гор, який є членом Спільної комісії атомової енергії, проголосив заяву, що „американський нарід був би потрясений, якщо — всупереч заявам трьох останніх адміністрацій — уряд погодився б на договір про припинення ядрових експериментів при зберіганні тільки власних крайових органів контролі". Совєти є рішуче проти міжнародної контрольної системи і саме за такою тільки „власною" контролею, мотивуючи, що теперішні прецизійні підслухові апарати можуть виявити всякі детонації на чужих територіях. Невтральні члени Женевської конференції роззброєння ніби підтримують вимогу британських дипломатів, що Совєти повинні погодитись на перевірення тих підозрілих потрясень, що їх виявили б такі підслухові апарати з-закордону, але большевики і про це не хочуть чути. Британський уряд буцім-то переконує Вашинґтон, щоб піти назустріч большевикам і не настоювати на існування постійних контрольних станиць на совєтській території.

● **В Ню Йорку** закінчилася 18-го березня Виставка квітів, яка тривала 9 днів, і яку відвідали 250,000 осіб, на 25,000 більше, як минулого року.

● **У Південному Китаї** відчули в минулий понеділок сильний землетрус. Були вбиті у Кантоні. В Гонґ Конґу були матеріяльні шкоди, але не було людських жертв.

● **Біля Рамштайну** в Західній Німеччині зударились два військові джети, бомбардувальники типу Ф-104, як вони приземлювались на тамошнє військове летовище. Обидва пільоти згинули.

● **Перепис населення** з 1960-го року показує, що 10 відсотків всіх американських робітників ходить пішки до праці, це значить, що 6,416,343 робітники під час перепису ходило пішки до праці. Всіх тоді робітників було 64,655,805. Автомобілями їздили до праці 64 відсотки робітників, 8 відс. автобусами і трамваями, 4 відс. поїздами і субвеями, а 7 відс. працювали в себе вдома.

Збірка УНФонду у Філядельфії

З початком лютого розпочато у Філядельфії збіркову кампанію на УНФонд. Місцевий Відділ УККА, при допомозі збіркової Комісії, зробив все можливе, щоб цьогорічна збірка дала ще кращий вислід як у попередніх роках. З цього приводу поміщено відповідні заклики до українського громадянства за посередництвом нашої преси і місцевих радіомовлень, видруковано інформативні летючки, виготовлено докладні списки наших людей, зорганізовано відповідне число збірщиків.

Ще не маємо докладних звідомлень від поодиноких збірщиків УНФонду, тому тяжко говорити про успіх чи невдачу розпочатої акції. Деякі збіркові осередки нашого міста вже можуть похвалитися поважними грошовими вплпвами. Але це ще далеко не задовольняє намічених сподівань Комісії УНФонду місцевого Відділу УККА.

Багато збірщиків, які кожного року обслуговують свої райони, нарікають, що помимо численних закликів, національний даток вплачують совісно все ті самі люди, а переважаюча більшість членів нашого суспільства відтягається від цього громадського обов'язку. І саме тут стоїть головна перешкода для осягнення корисного висліду збірки на УНФонд, що в свою чергу, може поважно відбитися на продовженні цієї корисної праці, яку на нашому терені веде УККА. Обмежена кількість все тих самих платників не може дати задовільної ґарантії на осягнення всіх задумів, що їх плянує зреалізувати в найближчому часі наша Центральна Установа.

Тяжко сьогодні думати про відповідні санкції, які можна б примінити до необов'язкових членів нашого еміграційного суспільства. Та все таки активне громадянство мусить знайти якусь форму моральної пресії, яка бодай частинно змусила б збайдужілу масу до виконання свого національного обов'язку, в обличчі всіх тих несприятливих умовин, з якими під сучасну пору ми зустрічаємося на кожнім кроці.

Торжественні святкування 70-ліття з дня народження нашого Первоархиерея-Страдника, митрополита Кир Йосифа, неодному пригадали його обов'язки супроти переслідуваної Церкви і поневоленої Батьківщини. Події сучасної доби штовхають нас у вир боротьби двох ідеологічно різних світів, вислід якої може принести остаточне визволення нашого народу.

Темні сили, що працюють проти справедливих домагань української нації, можуть бути подолані тільки спільними зусиллями нас усіх. Український Конґресовий Комітет Америки веде боротьбу проти тих ворожих затій, а ми своїми добровільними вплатами на УНФонд, йому чинно допомагаємо в цьому ділі.

Збільшуючи число платників УНФонду, ми зміцнюємо активний потенціял нашого зорганізованого суспільства на терені ЗДА. Українська Громада міста Філядельфії, що не однократно відзначалась своєю жертвенністю на народні цілі, докаже і в цьогорічній збірці на потреби УККА, що цю шляхетну прикмету вона здобула цілком заслужено. Посвідка вплати на УНФонд буде найкращою леґітимацією щирого патріотизму кожного українця, в ювілейному Році нашого великого національного борця Тараса Шевченка.

О. Білик

Українські професіоналісти і підприємці Торонта при праці

Серед приємної й товариської атмосфери відбулися 21. лютого Річні Збори Об'єднання Українських Канадійських Професіоналістів і Підприємців у Торонті.

Збори відкрив голова Об'єднання д-р Іван Василенко.; секретарював п. Остап Винницький. Вручено дипломи Об'єднання членам: М. Монастирському, М. Шафранюкові, власникові найстаршої української та найкращої в Торонті крамниці меблів „Альфа", П. Волчукові, адв. М. Романюкові, В. Підручному, П. Кушніреві, д-рові п. Охітві, д-рові П. Глібовичеві, І. Яневу та П. Яцикові.

У діловому році вручено почесні дипломи мін. І. Яремкові та Гнатові Поворозникові, одному з найкращих бизнесовців у Канаді.

Об'єднання дбало про живий зв'язок з українською громадою в Торонті; відбуло 10 засідань і кілька вдалих імпрез. Одним з великих осягів Об'єднання є дуже цінне видання адресаря на 1962 з повними інформаціями та адресами українських професіоналістів і підприємців великого вже сьогодні — бо поверх понад півтора мільйона мешканців Торонта.

Пожвавлено працю над приєднанням більшого числа нових членів та для поширення зв'язків з українською університетською молоддю в Торонті, якій Об'єднання приділює велику вагу та дбайливість у формі стипендійного фонду.

Об'єднання організує в своїх рямцях українців різних груп, і це є великою рушійною силою не лиш для Торонта, але в першу чергу перед англомовним світом; репрезентація, престиж і солідарність.

На внесок мґра Я. Спольського постановлено висилати дотацію для українських науковців у Сарселі б. Парижу, які усильно працюють над викінченням української Енциклопедії для англомовного світу.

Після відчитання звітів управи на внесок п. І. Ілащука одноголосно вибрано нову управу в складі: д-р Іван Василенко — голова, 1-ий заступник д-р П. Охітва, 2-ий п. Лев Кардинал, секретар мґр О. Винницький, кореспонд. секретар — В. Скорохід, кас. секретар адв. М. Олійник, касир П. Кушнір; члени управи: І. Ілащук, мґр. Мирослав Івасиків, О. Галиняк; С. Коваль, С. Василик, В. Підручний; Контр. Комісія: мґр. Ярослав Спольський, М. Партикон і П. Микуляк; представники до КУК д-р О. Бойко й П. Головатий.

Наше торонтонське Об'єднання має великі можливості праці перед собою; першою та основною є вклад у науку, далі зв'язки: на цей пост обрано адв. Костюка — зі студіюючою університетською молоддю та видання доповненого й поширеного адресаря на 1963 рік.

Ю. Т.

Посмертні згадки

ТАРЗАН, ч. 4810. Леопард атакує!

Чарлз Лейвер і мавполюд обережно слідкували за слідами кота...

Але несподіванка була напоготові...

Бо дикий леопард зайшов ззаду і тепер скочив на Тарзана...